

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlane se pisma tiskaju po 5 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 n. s., za svaki redak više 6 n. s.; ili u slučaju opetovanja os pogodbu sa upravom. Novci se liju postarskom naputnicom (as-segno postale) na administraciju „Naše Sloge“ imo, prošimo i naj-bitiju poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, oca to javi odgovornosti u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se ispravna napíše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a sloga sve pokriva“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se novčadiju ako se i notiskaju.

Nobiljogovani listovi se neprimaju. Predplata se postarinom stoji 5 for., za soljako 4 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3 za pol-godinu. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedin broj 5 novč.

Uredništvo i administraciju nalaze se u Via Farnato br. 1.

Poziv na predplatu

Konac ovoga mjeseca svršava naš list XXII tečaj te će stupiti božjom voljom u XXIII. tečaj. Po starom običaju pozivljemo ovim našim predbrojnicima, pošto se je primakao konac godine, da učine čim prije svoju svetu dužnost. Naše vriedno i redovito plaćajuće čitatelju molimo, da se čim prije na novo predplata, i to komu je i o le moguće, odmah za cijelu godinu, jer nam je tako mnogo laglje nastaviti proračun i odmah urediti naše račune.

Preporučujemo se napokon imućnijim i svjestijim rodoljubom i izvan Istre, koji nas do sada nepomoglo, da nam prikoče u pomoć u ovom našem težkom poduzetju točnom predplatom.

Kako je poznato mi neimamo druge pomoći van u naših dostitih predplatnicu, dočim imademo protivnika i zavidnika, kojim je naš list pravi tra u peti, na svo strane. Tko pojmi naš položaj i našu težku borbu, a čuti i misli iskreno s nami, ta nam nemože odrediti pomoći.

Predplata se postarinom stoji za cijelu godinu za imućnijeg for. 5, za soljake for. 2. Za polovicu godine polovicu tih svota. Izvan carovine za postarinu više. Novce neka nam se šalje postarskom naputnicom, nipošto u preporučenom pismu, jer je preskupo.

Uprava „Naše Sloge“.

Carevinsko vieće.

Beč 18. decembra 1891.

Od danas petnaest dana što vam pisah, drže se sjednice svaki dan po šest, sedam i više ura, kadgod i po dvie na dan. Dne 9. i 10. decembra razpravljao se je još proračun ministarstva za poljodjelstvo. Govorili su među ostalimi dr. Ferijančić i prof. Perić; prvi za uredjenje nekih potokah u vipavskoj dolini i za poboljšanje stanja rudnikah u idrjaskih rudokopih; drugi za uredjenje rječice Vrlike u imotskoj ravlini. Dr. Laginja predno je sljedeću resoluciju: „C. kr. vlada se poziva, da malo radostno stanje poljodjelskoga pučanstva u Istri u osobiti obzir uzme, i da među ostalim na to radi, da državne podpore za podignuće poljodjelstva budu u prvom redu u korist poljodjelaca i da se praktička poluka u poljodjelstvu u onom jeziku predaje, u kojem je dotični učenik sposoban u čitanju i pisanju, odnosno kod pučkih učitelja u onom jeziku, u kojem su usposobljeni“.

Česki zastupnik Brzrad predložio je obširno obrazložio predlog, da se briše 60.000 for. proračunanih za utrke. Stranke što su pošto po to za vladu, glasovale su proti predlogu, odnosno za tih 60.000 for. Koliko bi se bolje drugdje tu svota upotreblila!!

Dne 11. i 12. decembra vodila se razprava proračuna ministarstva pravosuđa, koju je otvorio dr. Vastaty sa tri ure trajajućim govorom, u kojem je navadjao prerazne zakonske ustanove glede porabe českoga jezika u zemljah kraljevstva českoga i slučaje kako se iste nevrše. Dne 11. u večer govorio je također dr. Gregorčič o stanju sudstva u Gorickoj, imenito u jezikovnom obziru. Dr. Laginja, Spinčić i drugovi postavili su dne

11. decembra na ministra pravosuđa interpelaciju tičuću se uredovanja kod istarskih sudova, sudbenih činovnika, porote i okružnoga suda. Valjat će, da ju donesete u cijelosti.

Dne 12. decembra pako postavili su isti interpelaciju na ministra financija glede utjerivanja poreza razteretnoga duga (ezonera). I ta interpelacija je toli znamenita za naše odnošaje, da ćete ju stalno donieti u cijelosti.

U sjednici od dne 14. t. m. govorio je među ostalim dr. Lueger kod poglavlja o prinosu za izvanjske poslove. Tu se je on obratio proti neknoj izvaji njemačkoga kancelara Caprivi-a, koj kao da poznaje u našoj monarhiji samo Niemce i Magjare. On tvrdi usuprot tomu, da su tu osim tih dviju naroda, to Čeha i Poljaka, i Slovaci, i Slovenci i Hrvati, i da monarhija neće dotle pravo uspjevati, dok se nobude i kod tih naroda provela podpuna ravnopravnost. To je govorio Niemac, iz Beča; njegove riječi su s toga tim znamenitije, i zaslužio je, da mu se je odobravalo i pljeskalo sa strane zastupnika navedenih naroda, kod kojih ravnopravnost provedona nije.

U sjednici od 16. t. m. govorio je za financijski zakon vrvak lievice dr. Pleuer. Proti tomu zakonu govorio je prvi od strane Slavena dr. Gregor, koji je oštro ošibao austrijsku politiku izraziv nepovjerenje sadašnjoj vladi. Dr. Gregor govor bio je tako radikalna, odriehit i patriotičan, da mu doleze iz svih strana kraljevine českog mnogobrojne čestitke. Njemu je odgovorio Niemac Lienbacher nastojeći da ga pobije u koliko je uzvrdio, da se slavenski narodi u Austriji ponemčuju.

Od Slovenaca govorili su dr. Gregorec i dr. Ferijančić ustaviš obojica na obranu svoga naroda a proti današnjem sustavu i politici sadašnjega ministarstva. Ovaj potonji govorio je navlastito proti činovničtvu, koje u slovenskih zemljah služi a nepoznaje jezika pučanstva.

U sjednici od 17. t. m. nastojao je ministar financijah Steinbach pobiti govor dra. Gregra. Od Slavena izrekao je sjanjan govor česki zastupnik dr. Herold, koji je pobijao Gregorova napaduće, to izičuće bogatost kraljevine Česke i veliku korist, koju uživa Austrija od te kraljevine, zahjjeva, da se uzpostavi česko državno pravo. Od Niemaca govorio je u istoj sjednici izvjestitelj dr. Pleuer braneći financijski zakon, koji bijaše napokon prihvaćen u drugom čitanju.

Dne 17. t. m. bijaše prihvaćen taj zakon i u trećem čitanju.

U istoj sjednici interpelirao je zastupnik Spinčić vladu zbog toga, što Talijani napadaju u porečkom koturu Hrvate. Podpredsjednik Chlumecy javi na koncu sjednice, da će biti prva buduća sjednica dne 8. januara god. 1892.

*) Donasamo ju na drugom mjestu. Op. Ured

Interpelacija

zastupnika dr. Laginje, Spinčića i drugova, postavljena na državnom saboru u Beču dne 12. decembra 1891. na njegovu preuzvišenost gosp. ministra financija, glede preostraga utjerivanja poreza i dugova prema razteretnoj zakladi (ezoner).

Obzirom na to, da je u nekotih krajevih Istre, poimance u poroznom koturu Motovunskom, na molbu onoga c. kr. poroznog ureda, već dozvoljeno više vršnih prodaja, poglavito seljačkoga imatka, i da se to prodaje imaju do mala obaviti;

Obzirom na to, da istarska razteretna zaklada (ezoner), za koju se ono vrhne čine, može zadovoljiti svojim dužnostim prema vlastnikom zadužnica i prema državi, a bez osobitih priislihih načina prema dužnikom;

Obzirom na to, da se u Istri, naročito u Buzetu i Vodnjanu, od nekoliko godina prevratio postupa pri utjerivanju poreza od zemlje i kuća, i da se zaostaci, narasli bile rad stihih godina, bilo rad prijašnjega nomara, nemogu utjerati u kratko vrijeme, makar godina bila dobra;

Obzirom na to, da je upravo protivno naravi razteretna zaklade (ezonera) i nije opravdano, da bi seljani, makar i pojedinci izgubili svoje posjede radi dugova ezonera, naraslih bez njihova krivnje, — podpisani usudjuju se upitati njegovu preuzvišenost gospodina ministra financija:

1. Je li njegova preuzvišenost voljna, za živu potrebu seljačkoga stališa u Istri, tamošnjim poroznim uredom, navlastito onomu u Vodnjanu i Buzetu, dati nalog, da pri utjerivanju poreza od zemlje i kuća, svaku oekukciju odmah i bezuvjetno obustave, u svakom slučaju, gdje poreznik plati ili oštjuje, da je sroman platiti jednogodišnju poroznu dužnost i makar samo deaeti dio zaostataka?
2. Je li njegova preuzvišenost voljna bezodvlačno dati obustaviti vrhne čine jih vodi za razteretnu zakladu c. kr. porozni ured u Motovunu, a to barem na jednu godinu, da međutim dužnici dobiju vremena, te na drugi način dug izplate.

Beč 11. decembra 1890.

Dr. Laginja, Spinčić, Doležal, dr. Slama, dr. Brzorad, Spindler, Tilser, dr. Paok, dr. Masaryk, dr. Vastaty, Pfeifer, dr. Slavik, dr. Dvořak, dr. Kramář, Mixa, dr. Dyk, dr. Gregorčič, Iljak, Purghart, Adamok, Illoh, Schwarz, Sokol.

U laži su kratke noge.

Porečki listić donosno je opet u svojem zadnjem broju „fulminanta“ članak na uvodnom mjestu pod naslovom „Mističiazioni“ naporeu proti našoj narodnoj strani u obće, napose pako proti našemu aevanstvu.

Spomenuv glasovitu okružnicu porečko-puljskoga biskupa o zabranu šironju novina (čitaj hrvatsko-slovenskih) uzidze presvjetlioga biskupa u deveto nebo izičuće kako je taj onom zabranom učinio najmanje što je mogao i morao učiniti, ali na žalost našlo se u njegovoj biskupiji svećenika, koji su uzprkos toj zabrani čitali i širili te mrzke novine; našao se dapće — grozota — svećenik, koji je u brk toj zabrani čitao — djuje ljudi božji — u crkvi palio svandjelja pogrdnu „Naša Sloga“. Taj nearetni svećenik nobijaš nitko drugi, nego li voleć. g. Anto Gržinić, župnik u Novomgradu na Raši.

Tako slavna „baba“, i na tom odevnia svoj „fulminantni“ članak udarajuč liovo i došno kano bjesomuđna po našem dostitom aevanstvu.

Da vidimo malko približno koliko vriedi ta njozina pismurja.

Mjeseca marčn tak. godine čitli smo u glasovitom puljskom „Il Giovine“

Pensiero“ (mladjem bratu poročke „babice“) grozovitu viest, da je spomenuti g. župnik u crkvi čitao puku „Naša Sloga“. Tu viest prihvatila je kasnije i slavna „baba“ udariv svojim kozjim kopitom voleć. g. župnika.

Kano obično, kad pišu stogod lažiliberalni talijanski listovi proti našim svećenikom, uzao je presv. porečko-puljski biskup gornju viest za dobru „munidu“, te piše 10. marča 1891. voleć. g. Gržiniću sljedeću „Epistolu“ (dakako talijanski):

„Prius se glas, a nekoje novine ga žiro, da je Vaše gospodstvo prigodno zadnjih izbura za državni sabor prečitalo na oltara članaka iz časopisa „Naša Sloga“; undaje se pronosi viest, da ste vi u Vodnjanu proklinjali pred pukom, koji se je radi toga jak smutio.

Prije nego li se saslušaju dotični svjedoci, pozivljem Vas, da izviekite u roku od osam dana pod pretjom prisilnih mjora:

1. Jeste li vi čitali puku u crkvi i sa oltara članke iz „Naše Sloga“, i ako jeste, naznađite naslov dotičnih članaka iz časopisa;

2. Jeste li vi izrekli bogurdnjih riječi u Vodnjanu pred svietovnjim slušateljji.

Od veće ili manje iskrenosti Vašega izviekća odviekiti će način, kojim će se poduzeti iztrgu.

Ordinarijat biskupije porečko-puljske Poreč, 10. marča 1891.

† Gian Battista v. r.†

Na ovo odlučno pismo odgovorio je voleć. g. župnik Gržinić sljedećim još odlučnijim dopisom:

„Prečastni biskupski ordinarijate!

Pokoravajuć se častnomu dekretu toga pred. ordinarijata od dne 10. t. m. br. 15 pokoreno podpisani izvjavju, da viest, razteretna po nekotih novinah, tičuće se podpisnoga, jest lažna u prvom diolu, a odlučno djavolaka u diolu drugom.

Novigrad 19. marča 1891.

Ant. Gržinić: župnik v. r.“

Na ovako odriehiti izvjav voleć. g. župnika ostaje u Poreču pokunjeni, a u kakvoj iztragi niti govora više.

Za ovo dupisivanje između pred. ordinarijata i g. župnika doznali smo mi već mjeseca marča, to smo htjeli na izazivanje lažiliberalih listova češće odgovoriti — kao što odgovaramo danas — nu jedno što nam se nije dalo u javnost povlačiti osobu prav. biskupa, a drugo, jer smo očekivali, da će pred. ordinarijat porečko-puljski sam uzeti u zaštitu glorukra i nevinn svećenika, na kog se opetovno djavinski napada, šutili smo do sada. Međutim vidimo, da se neprestaje napadati na naše najvriednije svećenike lažmi, klevetanjem i ocrnjivanjem, to da su isti ličini svako obrano li zaštitu od one strane, koja je zvana, da jih štiti i zagovora. Naše svećenike bježe nime u onoj biskupiji led sa one strane, s koje bi jih imalo sence prijati.

Poročka „baba“ pozivlje se na okružnicu biskupa izdanu mjeseca novembra t. g. pa ipak ima obraz napipati, da je rečeni župnik uzprkos toj okružnici čitao u crkvi „Naša Sloga“ — što li se bilo imalo dogoditi mjeseca marča —

Eto, tako luže debelo rečeni listić, i na takvih bezstidnih lažih utemeljuje svoje „fulminantne“ članke pjevajuće svoje apjave nevriednim a hancjuć u blato če-ačito i vriednu. U ostalim laž na večera gdje je ručala.

Izviešće

o glavnoj skupščini krško gospodarske drugo, držanoj dne 12. listopada 1891.

(Konač).

Op. predjednik prelažeć na III. listku dnevnog rda pozivlje gosp. blogajnika, da

